

Esport i cultura: un exercici de memòria oral a partir dels fons fotogràfics

David Iglésias

En aquesta ponència s'explica l'experiència del Centre de Recerca i Difusió de la Imatge (CRDI) de l'Ajuntament de Girona en l'organització d'un taller participatiu per tal d'acostar la ciutadania als fons d'arxiu sobre l'esport amateur, amb l'objectiu de potenciar-ne l'interès social. El resultat de l'experiència és una exposició virtual que s'emmarca en el projecte europeu *#WeAreEuropeForCulture*.

Com a part de la iniciativa *#WeAreEuropeForCulture*, finançada per la Comissió Europea, el CRDI va organitzar un taller per tal de crear una exposició virtual al voltant del tema de l'esport amateur. El resultat d'aquest treball es reflectiria en una exposició virtual que es mostraria en el marc de l'exposició del centenari del GEiEG (una associació esportiva gironina).

#WeAreEuropeForCulture es va crear amb l'objectiu de fomentar la relació de les persones amb el patrimoni cultural. Per aquest motiu, es va invitar deu institucions culturals de diferents ciutats europees (Amsterdam, Budapest, Sofia, Hämeenlinna, Cracòvia, Pisa, Basilea, Vílnius, Nicòsia i Girona) per tal de crear una exposició virtual basada en fotografies i història oral, a partir d'una temàtica concreta que escolliria cada ciutat. El concepte va ser desenvolupat per la Universitat Catòlica de Lovaina i l'associació Photoconsortium. Una empresa holandesa, Noterik, va aportar la tecnologia, amb el desenvolupament d'una aplicació innovadora que permet explorar les imatges digitalitzades mitjançant un sistema interactiu a disposició del visitant, el qual pot controlar la pantalla a partir del seu telèfon mòbil. La resta, és a dir, l'organització de tallers i la realització de les exposicions, va anar a càrrec de cada ciutat.

Pel que fa a la ciutat de Girona, el taller va comptar amb una participació de vint persones, totes elles vinculades al GEiEG, una entitat amb una història centenària. La implicació d'aquestes persones en el taller va suposar una aportació enriquidora al fons fotogràfic de l'entitat (el GEiEG va fer donació del seu fons a l'Arxiu Municipal el 10 de gener de 2017, amb l'objectiu de conservar-lo i fer-lo accessible a la ciutadania), però també a altres fons fotogràfics vinculats amb l'esport amateur. En qualsevol cas, es van documentar imatges i, sobretot, es van contextualitzar fotografies a partir dels relats de cadascun dels participants, que, en un exercici de memòria històrica, van aconseguir, a partir de les instantànies seleccionades, aportar un valor afegit a les imatges. Algunes de les fotografies seleccionades, així com el debat sobre aquestes, es van utilitzar posteriorment per a l'exposició virtual, exhibida primer a Girona (del 9 d'octubre al 23 de novembre de 2019) i, posteriorment, a Brussel·les (el febrer de 2020), ciutat on es va organitzar l'esdeveniment final del projecte per tal que cadascuna de les institucions dels diferents països expliquessin la seva experiència en tot el procés i mostressin els resultats del seu treball.

L'exposició de Girona va ser editada pels responsables del projecte, conjuntament amb els tècnics del CRDI, i es va integrar en el marc de l'exposició del centenari del GEiEG a la Casa de Cultura, fet que va permetre una presència important de visitants, degut principalment a la vinculació de la ciutat amb l'entitat. Cal recordar que el GEiEG es va fundar a Girona el 1919 amb l'objectiu inicial de fomentar l'excursionisme i altres activitats culturals i recreatives. Aviat, però, va començar a organitzar activitats esportives per a aficionats, inicialment vinculades a l'atletisme i, després, a tot tipus d'esports. Al llarg d'aquests cent anys, van ser moltes les persones que en algun moment van formar part de l'entitat i que, per tant, estaven interessades tant en el taller com en l'exposició.

La valoració global de l'experiència és molt positiva, en el sentit que es van aconseguir aconseguir els objectius principals del projecte, és a dir, vincular les persones amb el patrimoni cultural — en aquest cas, la fotografia— i fer-los participants de la tasca de posar en valor aquest patrimoni digitalitzat, que en l'àmbit europeu circula principalment al voltant de la plataforma Europea. Es tractava, doncs, d'una iniciativa de clar abast europeu que pretenia precisament posar el focus en l'usuari i, a partir de la seva implicació, despertar i fer créixer l'interès per la cultura, i també fer-ho a partir d'un ús innovador de la tecnologia, encara que relegant-la al lloc que li és propi, és a dir, l'espai funcional, posant la tecnologia al servei de les persones i del patrimoni.

Participants en el taller fet al CRDI.

(Autoria: Albert)

Visitants a l'exposició el dia de la inauguració.

(Autoria: Albert)